ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของการรณรงค์ควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกในจังหวัดเพชรบูรณ์

ชื่อผู้เขียน นางสาวเกศศิริ สมบัติวัฒนางกูร

เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการตรวจสอบรายงานการค้นคว้าอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.เดช กาญจนางกูร	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา กุนทีกาญจน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธงชัย ชูสุวรรณ	กรรมการ

บทคัดย่อ

จังหวัดเพชรบูรณ์มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกเกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี จึงได้ดำเนินการรณรงค์เพื่อยุติการระบาดของโรคไข้เลือดออกอย่างฉับพลันเร่งด่วน โดยได้มีการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจซึ่งได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณของ 3 หน่วยงานคือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 9 พิษณุโลก และสำนักงานควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ 2 เชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อคำนวณต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์ของการดำเนินการรณรงค์ควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกในจังหวัดเพชรบูรณ์ ในระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2539 ถึงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2539

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการรณรงค์ควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกในจังหวัดเพชรบูรณ์มีต้นทุนรวมทั้งสิ้น 2,890,250.79 บาท โดยเป็นต้นทุนที่จ่ายจริง (Explicit cost) 2,872,472.79 บาท และต้นทุนที่ไม่ได้จ่ายจริง (Implicit cost) 17,778 บาท เพื่อดำเนินกิจกรรมใส่ทรายอะเบท พ่นสารเคมี การให้ความรู้สุขศึกษา และการอำนวยการ โดยมีสัดส่วนต้นทุนร้อยละ 6.98, 86.49 , 1.96 และ 4.57 ตามลำดับ

ต้นทุนเฉลี่ยต่อหัวประชากรของการใส่ทรายอะเบท พ่นสารเคมี และกิจกรรมทั้งหมด เท่ากับ 0.56 บาท, 8.06 บาท และ 795.31 บาท ตามลำดับ

ต้นทุนเฉลี่ยต่อหลังคาเรือนของการใส่ทรายอะเบท พ่นสารเคมี และกิจกรรมทั้งหมด 2.43 บาท, 37.59 บาท และ 3,485.46 บาท ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบต้นทุนการใช้สารเคมีด้วยการใส่ทรายอะเบท พ่นสารเคมีแบบหมอกควัน และพ่นสารเคมีแบบฝอยละออง พบว่าต้นทุนเฉลี่ยต่อหลังคาเรือน โดยการใส่ทรายอะเบทจะใช้ต้นทุนต่ำสุด (0.32 บาท) รองลงไปคือการพ่นฝอยละออง (13.06 บาท) และพ่น

หมอกควันใช้ต้นทุนสูงสุด (23.92 บาท)

การรณรงค์ควบคุมการระบาดของ โรคไข้เลือดออกในจังหวัดเพชรบูรณ์ ยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนพ่นเคมี ต่อการสูญเสียสารเคมีที่ใช้พ่น เนื่องจากสารเคมีไม่สัมผัสต่อตัวยุงพาหะทั้งหมด และต่อสถานการณ์โรคไข้เลือดออก เนื่องจากสถานการณ์โรคไข้เลือดออกไม่ได้ลดลงอย่างเด่นชัด

ข้อเสนอแนะทางนโยบายประการหนึ่งที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้คือ การพ่นสารเคมี ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้ในการรณรงค์ควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก มีต้นทุนสูงกว่าและส่งผลกระทบสูงกว่าวิธีอื่นๆ ดังนั้น หากจำเป็นต้องใช้สารเคมีในการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคไข้เลือดออกแล้ว ก็ควรเลือกใช้ทรายอะเบท เพราะมีต้นทุนต่ำที่สุด แต่จะต้องให้ความรู้สุขศึกษาเพื่อแนะนำให้ประชาชนมีการใช้ทรายอะเบทได้ถูกวิธีและในปริมาณที่เหมาะสมตลอดจนให้มีการใช้อย่างสม่ำเสมอจนติดเป็นนิสัยทุกครัวเรือน จึงจะควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้อย่างถาวร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University

Independent Study Title Economic Costs of Anti Dengue Epidemic Campaign in Phetchaboon Province.

Author Ms. Ketsiri Sombatwatnangura

M.Econ Economics

Examining Committee

Assoc.Prof.Dr.Decha Kamjanangkura	Chairman
Asst.Prof.Kanya Kunteekan	Member
Asst.Prof.Thongchai Shusuwan	Member

Abstract

The Anti Dengue Epidemic Campaign in Phetchaboon Province, during 29 June 1996 to 13 July 1996 used high number of economics resources.

The study aims to calculate the economics costs of this campaign.

The research results show that the total costs were used 2,890,250.79 baht for all activities such as; larvaecidal control by using abate sand, adulticidal control by using chemical spray, knowledgement by giving health education and supportment. The proportion of each activities were 6.98%, 86.49%, 1.96% and 4.57% . In those total costs consisted of explicit costs 2,872,472.79 baht and implicit costs 17,778 baht.

The average costs percapita of using abate sand, chemical spray and all activities were 0.56 baht, 8.06 baht and 795.31 baht.

The average costs perhousehold of using abate sand, chemical spray and all activities were 2.43 baht, 37.59 baht and 3,485.46 baht.

The economics costs perhousehold compared between using abate sand, fog spraying and ULV spraying were found that using abate sand used lowest cost (0.32 baht), ULV spraying used moderate cost (13.06 baht) and fog spraying used highest cost (23.92 baht).

The campaign gived unsatisfied impacts to spraysman's health, chemical loose because all insecticide solution did not contact to all Aedae adults and the dengue situation did not sharp decline.

Due to the highest economics costs and highest impacts of chemical spray than other activities we found in this campaign so that one of appropriate policy advisement is using abate sand for the dengue epidemic control and prevention if it is necessary to use insecticide and gives health education knowledge about the correctly method of using abate sand and habitually use to every household for permanent prevention and control of the dengue epidemic.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Chiang Mai University